

PANELIANKOSKEN VOIMA OY:N ASIAKASLEHTI

KOSKEN WOIMA

1
2023

Liitteenä
vuoden 2024
seinäkalenteri

**Kunnat ilmasto-
ja ympäristötyön
etulinjassa**

**Autojen osia
aamusta iltaan**

**Anniina Nurmi
on kaukaloiden
monitoiminainen**

**AURINKOENERGIAN
HYÖDYT OVAT YHÄ
USEAMMAN ULOTTUVILLA**

Uutta ja uusiutuvaa energiaa jatkuvalla syötöllä

Sähkön hinta on puhuttanut myös tänä vuonna, vaikka korkeimmat hintahuiput jäivät vuoteen 2022. Paneliankosken Voima on tehnyt useita kohtuullistamistoimia myyntiasiakkailleen vuoden aikana, kun määräaikaisiin sopimuksiin määritettiin hintakatto. Sitä on madallettu pariin kertaa. Lisäksi syksyllä oli kampanja, jossa määräaikaisen sopimuksen sai poikkeuksellisesti vaihtaa kesken sopimuskauden uuteen kahden vuoden määräaikaiseen sopimukseen.

Alkuvuonna aloitimme sähkömittareiden vaihtoprojektin, joka etenee suunnitellusti. Vaihdamme kaikki sähkömittarit, sillä laki vaatii laitteilta uusia teknisiä ominaisuuksia. Nykyiset mittarit toimittavat mittaustietoa tunnin välein, kun taas uudet viidentoista minuutin välein. Sähkömittareita vaihtavat niin omat asentajamme kuin ulkopuolisen urakoitsijan asentajat.

Lokakuussa meni tuhannen vaihdetun sähkömittarin raja rikki. Kaikkiaan uusittavia mittareita on lähes 10 000. Mitä tämä sitten tarkoittaa asiakkaalle? Kotona ei yleensä tarvitse erikseen päivystää vaihtotyötä varten. Vain jos sähkömittari sijaitsee lukitussa tilassa, vaihtoaika pitää sopia etukäteen. Ennen kuin asentajat siirtyvät alueelle, lähetämme tekstiviestin tai soittamme. Tavoitteena on saada mittarit pitkälti vaihdettua ensi vuoden aikana.

Suuntamme sähkön tuotannossa on edelleen vakaasti kohti uusiutuvia energialähteitä, joihin liittyviä investointeja jatkoimme. Olemme mukana Kannukseen tulevassa aurinkopuistossa, jonka rakennustöitä on jo aloitettu. Laitetoimituksia odotetaan alkuvuodesta ja käytön pitäisi alkaa ensi vuoden lopulla. Rakenuttaja on tuulivoimayhtiö Puhuri Oy:n tytäryhtiö Kannuksen Hietakangas Oy.

Huhtikuussa alkoi tuotanto Siikajoen Isonvan ja Posion Murtotuulen tuulivoimapuistoissa, joista PKV hankkii sähköä 15 vuoden ajan. Lisäksi meillä on osuuksia useissa tuulipuistoissa sekä vesivoimatuotannosta Norjassa. Omat vesivoima-

”Suuntamme sähkön tuotannossa on edelleen vakaasti kohti uusiutuvia energialähteitä.”

laitoksemme ovat toimineet vuoden 2023 moitteetta, ja meillä on osuus Olkiluoto 3 -laitosyksikössä, joka eteni kaupalliseen käyttöön tänä vuonna.

Pidämme huolta myös paikallisesta ympäristöstämme. Yhtenä osa-alueena torjumme haitallisia vieraslajeja. Kitkimme alkusyksyllä jättipalsamia Paneliassa Tammen padon ja vesivoimalaitoksen alueilla. Toimet jatkuvat ensi kesänä, jolloin aletaan rajoittaa myös puhekielessä elämänlangaksi kutsutun köynnöksen leviämistä voimalaitoksen ympäristössä.

Virkistävää joulun odotusta ja energisoivaa vuodenvaihteen tienoota toivottaa,

Riina Kaski

PANELIANKOSKEN VOIMAN ASIAKASNEUVOJA

KOSKEN VOIMA

KOSKEN VOIMA
PANELIANKOSKEN VOIMA OY:N
ASIAKASLEHTI
1 / 2023

JULKAISIJA
PANELIANKOSKEN VOIMA OY
MÄKILÄNTIE 7, 27430 PANELIA
PUH. 02 838 6100
WWW.PKVOY.FI

TOIMIKUNTA
RIINA KASKI
VIRPI HAAPANIEMI

ULKOASU & TAITTO
VIESTINTÄOSAKEYHTIÖ BONDE
MIKKO OLLIKAINEN

KANSIKUVA
RIINA KASKI

PAINOPIIKKA
SATA-SERI OY

OSOITTEENMUUTOKSET
ASIAKASPALVELU@PKVOY.FI
PUH. 02 838 6100

@PANELIANKOSKENVOIMA

TÄSSÄ LEHDESSÄ

16 **Anniina Nurmi** hanskaa kahta roolia kaukalossa

8 **WOIMAPUISTO TALVIKUNTOON**

---

10 **ENERGIAYHTEISÖT OVAT UUTUUS
AURINKOSÄHKÖN TUOTTAJINA**

---

18 **HIISIRASTI TOIMII KOLMATTI
VUOSIKYMMENTÄ**

---

23 **LASTEN GALLUP:
MIKÄ SATUHAHMO OLISIT?**

KOKEMUKSEN TUOMAA NÄKEMYSTÄ

Koneurakointi Pihala Oy työskentelee päivittäin Paneliankosken Voiman kaapelointien parissa. Entisenä maanviljelijänä Kalevi Pihala tuntee työympäristön tarpeet ja vaatimukset. Kokeneet tekijät ovat saaneet kiitosta muun muassa työtavoista ja työnjäljestä.

Timo Kirkkala (vas.), Jarkko Pihala ja Kalevi Pihala työnsä äärellä.

Syyskuun lopun aurinko antaa parastaan. Eurajoentien varrella idyllisessä maalaismaisemassa urakoi kolme miestä koneiden kanssa. Kaivinkone nostaa maata ja toinen täyttää kaivantoa samaan tahtiin, kun kaapelia asennetaan maan aineksen alle.

Kahden kilometrin mittainen maakaapelointi matkaa rakennettavaa kanala kohti. Juuri nyt ollaan euralaisen Koneurakointi Pihala Oy:n toimitusjohtaja Kalevi Pihalan mukaan helpoimmassa vaiheessa, sillä peltoaukean reunalla maa on pehmeää. Edessä on vielä haasteellisempi osuus, kun siirrytään metsätaipaleelle, jossa riittää kantoja, kiviä, kalliota ja karikkoja.

- Tämän työmaan tulee olla meidän osaltamme valmis lokakuun aikana, jotta kanalaan saadaan työmaasähköt. Etenemme aikataulussa suunnitelmien mukaisesti. Viimeinen noin 800 metriä on haasteellinen, mutta kokemuksesta ja sitä kautta kertyneestä osaamisesta on iso apu, Pihala kertoo.

Hänen kanssaan työmaalla ovat sähkökaapelista kertovaa keltaista nauhaa maan aineksen alle asentava Timo Kirkkala ja kaapelointua kuoppaa hiekalla ja mullalla täyttävä Jarkko Pihala. Miehet vetävät omia ryhmiään, joissa työskentelee kahdesta kolmeen asiansa osaavaa ammattilaista.

- Jarkko ja Timo pyörittävät toimintaa kentällä, ja minä huolehdin kokonaisuudesta.

Käyn päivittäin työmaalla ja olen toisinaan myös kaivinkoneen puikoissa. Hyvä porukka tekee yhdessä töitä. Minulla on käynyt hyvä onni, sillä olen saanut tähän osaavia ja ratkaisukeskeisiä kaivinkonekuskia.

”Meille on kunnia-asia, että laitamme kaivetut alueet parempaan kuntoon kuin mitä ne olivat ennen kaivauksia.”

- Meille on kunnia-asia, että laitamme kaivetut alueet parempaan kuntoon kuin mitä ne olivat ennen kaivauksia. Olemme saaneet tästä runsaasti kiitosta. Pidämme luvusta laadusta kiinni.

TUTUT TYÖYMPÄRISTÖT JA MAANOMISTAJAT

Koneurakointi Pihala työskentelee tällä hetkellä ainoastaan Paneliankosken Voima Oy:n projektien parissa. Yhteistyötä on tehty kaiken kaikkiaan jo noin 17 vuoden ajan, ja se on toiminut molempien osapuolten näkökulmasta erinomaisesti.

- Olemme tehneet viimeisen kymmenen vuoden aikana korkeintaan yhteensä viikon

verran muita kuin PKV:n maakaapelointeja, pylvästyksiä ja muita maarakointitöitä. Urakoistamme noin 80 prosenttia on maakaapelointien runkolinjoja ja loput 20 prosenttia pylvästyksiä, Pihala laskeskelee.

- On hienoa, että PKV käyttää monipuolisesti erilaisissa tarpeissaan ensisijaisesti paikallisia toimijoita. Myös meillä on suositus käyttää paikallisia alihankkijoita. Yhteistyömme on kaikilla osa-alueilla maanläheistä ja helposti lähestyttävää.

Kalevi Pihalalla on vuosikymmenien kokemus erilaisista maataloustöistä. Hän aloitti alan työt jo 14-vuotiaana Euran Ruosteenojalla, jossa viihtyi 19 vuotta. Omaan tilaansa hän piti noin 40 vuoden ajan.

Hän siis tuntee hyvin työympäristön sekä sen vaatimukset ja tarpeet ja osaa näin huomioida monia asioita. Myös maanomistajat ovat lähes poikkeuksetta tultuja.

- Olen tehnyt koko ikäni kaivinkonehommia - ensin sivutoimena ja nyt päätoimisena. Kun käyn suunnitelmia läpi, tuon mukaan oman näköni esimerkiksi kaivuupaikasta. Pyrimme menemään aina mahdollisimman lähellä rajoja ja ojia, ettei tarvitse kaivaa keskelle peltoa.

- Entisenä maanviljelijänä tunnen kaikki maan ainekset ja osaan huomioida niiden erottelun. Esimerkiksi tällä kyseisellä pellolla on erittäin tärkeää, ettei massoja sekoiteta, ja että laitamme kaivannon päälle erikseen nimenomaan ruokamullan, Pihala sanoo. ■

EURAN ILMASTO- JA YMPÄRISTÖTYÖ VAUHDISSA

TEKSTI JA KUVAT RIINA KASKI

Euran kunnassa ilmasto-, ympäristö- ja kiertotalousasioiden edistämisen viittaa voi sovittelua ympäristötekniikan insinööri **Satu Palokankaalle**, joka tosin korostaa, että asioita tehdään yhdessä. Eurassa alettiin entistä pontevammin edistää ilmasto- ja ympäristöasioita vuonna 2021, kun valtuustoaloitteeseen ympäristöohjelman laatimisesta tartuttiin.

Euralaislähtöinen Palokangas oli silloin opiskelemassa energia- ja ympäristötekniikkaa. Kunta haki ammattikorkeakoulusta opinnäytetyön tekijää, eikä aikaakaan, kun Palokangas lähti ohjausryhmän tuella koostamaan ympäristöohjelmaa.

Suunta oli itselläänkin ollut oikea: vuodesta 2005 vuoteen 2020 kunnan kokonaispäästöt olivat pienentyneet 37 prosenttia ja per asukas 30 prosenttia. Nyt haluttiin jatkaa suunnitelmallisesti. Ympäristöohjelmaan koottiin viisi kärkiteemaa: kestävät hankinnat, jäte- ja kiertotalous, energiatehokkuus ja uusiutuva energia, yhdyskuntatekniset asiat sekä ympäristökasvatus, hyvinvointi ja terveys.

– Ohjelma laadittiin konkreettiseksi työkaluksi, jossa on jokaiselle jotain. Kun kaikki tekevät vähän, siitä tulee yhdessä jo tosi paljon.

Ympäristöohjelma valmistui keväällä 2022, jolloin Palokangas palkattiin jalkautamaan ja toteuttamaan toimenpiteitä. Eura tahtoo profiloitua kunnaksi, jossa ilmasto- ja ympäristöasioista huolehditaan. Kuntastrategiaankin on otettu osio nimeltä Elinvoimainen ympäristö.

KIERTOTALOUS ESILLÄ

Monenlaista on jo tehty. Kouluissa ja päiväkodeissa on pilotoitu ruokahävikin vähentämistä, ja esimerkiksi Kiukaisten koulussa lautashävikki hupeni lähes olemattomiin. Koko koulun sitoutuminen muutti asenteita ja takasi hyvän tuloksen. Euralaiskoulujen arkeen on tulossa myös kestävä kehityksen teemoja.

Energia-asioissa ja osana ympäristökasvatusta esimerkiksi koulukeskuksen katolla on Aurinkopanelialta hankittuja aurinkopaneeleita. Kunnan kiinteistöissä on alettu aiempaa järjestelmällisemmin säästää energiaa ja vinkkejä on jaettu myös kuntalaisille.

Satu Palokangas edistää Euran kunnan ilmasto- ja ympäristöasioita esimerkiksi luennoin, tapahtumin ja tempauksin. Hän on aiemmalta ammatiltaan puutarhuri.

– Viestintä on yksi tärkeä kanava, jonka avulla pystyy edistämään ilmastoon, ympäristöön ja kestäväan kehitykseen liittyviä teemoja. Monet ihmiset kaipaavat selkeitä vinkkejä, joita voivat ottaa käyttöön, Palokangas tietää.

Euraan on rakentumassa kiertotalouden kohtaamiskeskus, joka avautunee kevään tai alkukesän aikana. Käytetyn tavaran myymälän, lainaamon ja ilmaistavarapisteiden lisäksi suunnitteilla on pienimuotoista korjauspalvelua, kahvipiste ja mahdollisesti ruokajakopiste. Päiväkodeille ja kouluille luodaan tehtäväpaketteja.

– Näen, että nyt on menossa murros kohti kestävämpää elämäntapaa ja elämme siirtymävaihetta, jossa kiertotaloudesta on tulossa järjestelmällisempää. Kunnan tehtävä on tarjota ihmisille mahdollisuus alkaa ajatella eri tavoin. Kunta näyttää teoillaan, miten voi toimia, Satu Palokangas sanoo.

Yksi esimerkki on työsuohdepolkupyörä, jonka kunta otti käyttöön elokuussa. Jätepisteitä uudistetaan, jotta lajittelu helpottuisi entisestään ja lain päivittynyt kirjain täyttyy. ■

”Kiertotaloudesta on tulossa järjestelmällisempää.”

Mikä kiertotalous?

Kiertotalous on tuotanto- ja kulutusmalli, jossa olemassa olevat materiaalit ja tuotteet hyödynnetään mahdollisimman pitkälle lainaamalla, vuokraamalla, uudelleen käyttämällä, korjaamalla, kunnostamalla ja kierrättämällä. Tämä pidentää tuotteiden elinkaarta, vähentää jätteen määrää ja säästää rahaa.

EURAJOKI ON HINKU-KONKARI

TEKSTI JA KUVAT RIINA KASKI

*Putkiasentaja Petri Männistö
Vehmasputkelta ja aliurakoitsija
Mika Marttila Putkiasennus
M. Marttila Ky:stä näyttävät, että
Vuojoen kartanolle tulee kuusi
valkoista puskurivaraajaa, neljä
käyttöveteen ja kaksi lisälämpöön
sekä kaksi harmaata isoa maa-
lämpöpumppua. AlfaDrill poraa
16 syvää lämpökaivoa.*

Eurajoki on ollut Hinku-kunta syksystä 2017. Tärkein tavoite verkostossa on 80 prosentin päästövähennys, jonka takaraja on vuonna 2030 ja vertailuvuotena käytetään vuotta 2007. Lisäksi kunnan pitää täyttää Hinku-kriteerit.

Kunnassa toimii Hinku-työryhmä, johon kuuluvat projektipäällikkö **Esa Merivalli** ja kunnanjohtaja **Vesa Lakaniemi**, ympäristöinsinööri **Mari Salminen**, tekninen johtaja **Sami Nummi**, rakennusmestari **Pekka Kuusisto**, sivistysjohtaja **Vesa-Pekka Leino**, kehitysjohtaja **Johanna Huhtala** ja kirjastotoimenjohtaja **Heidi Helkiö-Mäkelä**. Mukana on myös luottamushenkilöitä.

Porilainen diplomi-insinööri Esa Merivalli keskittyy esimerkiksi kunnan ja pk-yritysten ilmastokumppanuuteen. Se on tapa, jolla yritys voi lähteä kevyellä menetelyllä mukaan ilmastotalkoisiin.

– Yritykselle asetetaan kolme tavoitetta, jotta päästöjä saadaan vähenemään. Ilman yhteistyötä tavoitteeseen ei päästä, sillä kunta pystyy vaikuttamaan 15–20 prosenttiin päästöjen alentamisessa, Merivalli muistuttaa.

Uutta yritysten aktivoitumiskierrosta aloitettiin syksyllä, jolloin kunta myös jakoi Hinku-kunniakirjoja yrityksille, jotka toimivat jo mallikkaasti.

– Kaikki Hinku-tavoitteisiin liittyvä on

sprintin sijaan pikemminkin ultramaraton. Kunta pyrkii kannustamaan yrityksiä ja kuntalaisia ja tiedottaa asioista, Merivalli toteaa.

”Päästökehityksessä on edetty tasaisesti, sillä vuositasolla puhutaan muutamien prosenttien alenemasta.”

LÄMMITYSTÄ JA VALAISTUSTA

Mitä kaikkea sitten on vuosien aikana tehty? Kunnan sähkölämmitteisten kiinteistöjen energiatehokkuutta on parannettu esimerkiksi ohjausjärjestelmällä, joka huolehtii lämpötiloista automaattisesti. Mukaan voidaan liittää myös ilmanvaihto ja valaistus. Toinen teko on katuvalojen vaihtaminen led-valoiksi.

– Kunnan vastuulla on yleisillä alueilla, kuten kaavateilla, noin 3 000 valaistuspistettä. Ledian määrä ylitti vanhojen elohopeahöyrylampujen määrän vuonna 2021. Tällä hetkellä ledivalaisimia on jo noin 600. Toisaalta myös suurpainainenatriumvalaisimet ikääntyvät vauhdilla. Valaisimien nykyai-

kaistaminen kestää vielä useita vuosia, tekninen johtaja Sami Nummi kertoo.

Syyskuussa kunnassa käynnistyi iso satsaus öljylämmityksestä luopumisessa, kun Vuojoen kartanolla aloitettiin työt maalämpöön siirtymiseksi. Valmistaa pitäisi olla vuoden loppuun mennessä. Kiinteistön kolme kevytöljykattilaa ja öljysäiliö poistetaan käytöstä. Urakan hoitaa porilainen Vehmasputki Oy.

Kunnan kaukolämpö tuotetaan hakkeella ja aurinkoenergiaa hyödynnetään useassa kiinteistössä.

Vuonna 2021 Eurajoen päästöt olivat vähentyneet 34 prosenttia vuoden 2007 tasosta. Kunta on mukana myös vapaaehtoisessa energiatehokkuussopimuksessa, jossa tavoitellaan 7,5 prosentin pudotusta vuoden 2018 tasosta vuoteen 2025 mennessä.

– Päästökehityksessä on edetty tasaisesti, sillä vuositasolla puhutaan muutamien prosenttien alenemasta, Merivalli sanoo.

Eurajoella isoimmat päästöt tulevat tieliikenteestä ja maataloudesta. Kunnan erikoisuus on suuri työkonien osuus, mikä kertoo esimerkiksi isoista maarakennustöistä ja projekteista. 8-tie käyttäjäineen sen sijaan ei tuo päästökuormaa.

Suomessa on 96 Hinku-kuntaa, joista neljä sijaitsee Satakunnassa: Eurajoki, Harjavalta, Pori ja Rauma. ■

Sirkku Reko ja talkoolaiset kävivät Woimapuiston taimet syyskuussa läpi, jotta ne ovat valmiina talvea varten.

MÄÄRÄTIETOISESTI KOHTI PAREMPAA

TEKSTI JA KUVAT RIINA KASKI

Paneliankosken Voima Oy jatkaa päättäväisesti askeleitaan kohti entistä ilmasto- ja ympäristö vastuullisempaa toimintaa. Alkusyksyllä kitkimme Paneliassa jokivarresta Tammen padon ja vesivoimalaitoksen luota jättipalsamia, joka on haitallinen vieraslaji. Sen ja karhunköynnöksen eli elämänlangan torjunta jatkuu ensi vuonna.

Tarkoitus on myös parantaa ja kehittää ympäristöjärjestelmäämme. Pyrimme pienentämään hiilijalanjälkeä ja miettimään maankäyttöä tarkasti.

Yksi asiakasneuvostamme kouluttautuu parhaillaan, joten ympäristönäkökohtiin liittyvää tietoa tullaan jakamaan niin

yrityksen sisällä kuin asiakkaille. Ilmasto- ja ympäristövastuullisuutta pidetään jatkossa aktiivisesti esillä.

Yksi ilmastotekomme oli muuttaa kesän 2022 aikana Euran Kännöllä joutomaa metsäiseksi puistoksi. Tänä vuonna Woimapuisto laitettiin talvikuntoon syyskuussa: palstat niitettiin, niittojäte poistettiin, muutamia taimia uusittiin ja lisättiin syyslannoite. Puutarhuri **Sirkku Reko** olivat jälleen auttamassa ahkerat talkoolaiset Euran Eläkkeensaajista. Viime kesästä oppineina aiomme jatkossa seurata tarkemmin palstojen kasvillisuutta: milloin tarvitaan niittoa ja pitääkö osa rikkaruohoista kitkeä. ■

Eläkkeensaajien puheenjohtaja Liisa Nurminen ripotteli Woimapuistossa taimille syyslannoitetta.

SÄHKÖWEMPAIMET

Tässä juttusarjassa käsitellään tuttuakin tutumpien sähkölaitteiden sekä kodinkoneiden historiaa ja kehitystä. Tällä kertaa vuorossa on hiustenkuivaaja.

TEKSTI JA KUVA MERJA MAANSALO

Kautta aikojen naisilla ja miehillä on ollut tarve käsitellä hiuksiaan. Keski-Euroopassa 1700-luvulla etenkin hienostonaisten kampaukset olivat korkeita ja veistoksellisia. Samalla aikakaudella miehet peittivät hiuksensa yleensä peruukeilla, kunnes ryhtyivät kasvattamaan omia suortuviaan pitkiksi.

KUONTALOT KUNTOON

Hiuksia on käsitelty ja kiharrettu ajan saatossa monilla eri aineilla ja tekniikoilla. Vielä 1800-luvun lopulla sähköä ei juurikaan käytetty apuna kampaamoissa. Ranskalainen kampaamoalan uudistaja **Alexandre-Ferdinand Godefroy** kehitti maailman ensimmäisen hiustenkuivaajan vuonna 1888. Idean tähän hän sai pölynimurin alkeellisesta versiosta.

Ensimmäinen Godefroyn hiustenkuivaajamalli toimi kivihiilellä tuotetulla kaupunkikaasulla. Vähän myöhemmin Godefroy kehitti oman hiussalonkinsa käyttöön uudelleen version. Tässä kiinteässä mallissa käyttäjä istui kuvun alla ja laite puhalsi lämmintä ilmaa hiuksiin.

”Vasta vuosi 1959 oli kuitenkin hiustenkuivaajan kannalta käännteentekevä.”

MYYNTIMENESTYS

Historiatietojen mukaan ensimmäisen hiustenkuivaajan patentoi kuitenkin **Bertil Joffe** vuonna 1911. Vasta vuosi 1959 oli kuitenkin hiustenkuivaajan kannalta käännteentekevä. Silloin Joffe lanseerasi kuluttajille soveltuvan hiustenkuivaajamallin, sillä aiemmat laitteet olivat olleet vain ammattikampaajien käytössä. Joffen ansiosta hiustenkuivaajista tuli 1960-luvulla suoranainen menestys.

TYYLILYYLIT

Meillä Suomessa on seurattu maailman hiusmuotia vaihtelevasti. Esimerkiksi 1950-luvulla lehdissä annettiin auliisti vinkkejä myös muodikkaisiin kampauksiin. Syyskuussa 1954 Kotiliesi-lehden Tyttären kerho -juttusarjan aiheena oli ”Ole oma hovikampaajasi”.

Tässä ihastellaan 1950-luvun hiustyyliä, Kotiliesi toukokuu 1954.

Jutussa nuoria neitejä valistettiin muun muassa näin: Oletko usein kadehtien katsellut huolitellun ja hauskan näköisiä tyttöjä, joilla näyttää olevan varaa käydä usein kampaajalla. Ja kuitenkin yhdeksässä tapauksessa kymmenestä salaisuus on se, että tällainen tyttö hoitaa itse hiuksensa. Se ei olekaan vällän vaikea taito, jos tietää kaikki niksit.

APUVÄLINEITÄ LÖYTYY

Tuskin 1950-luvulla osattiin edes aavistaa, millainen repertuaari kampausten tekemistä sekä hiusten muotoilua helpottavia aineita ja sähköisiä laitteita nykyään on käytössä. Kotikäyttöisiä laitteita löytyy kutrien kuivaamisen lisäksi esimerkiksi leikkaamiseen, kihartamiseen ja suoristamiseen. On trimmeriä, kuumailmakiharrinta, kiharrusrautaa ja -harjaa, suoristusrautaa, -kampa ja -harjaa erikoismalleineen sekä lisävarusteineen.

TOIMINTOJA PIISAA

Hiustenkuivaajan eli föönin toimintaperiaate on simppele. Pieni puhallin ohjaa ilmavirran sähkömoottorin avustamana sisään, lämmityselementit kuumentavat ilman ja kuuma ilma tulee ulos suuttimen kautta. Uusimpia föönimalleja markkinoidaan muun muassa seuraavilla ominaisuuksilla: tehokas moottori, älykäs lämpöteknologia sekä ionisaattori, joka vähentää hiusten sähköisyyttä ja tekee niistä sileät ja kiiltävät. Lisäksi perusmallia varustelluimmissa hiustenkuivaajissa on laajempi skaala säädettäviä lämpötila- ja nopeusasetuksia. ■

GALLUP

TEKSTI JA KUVAT MERJA MAANSALO

1. Mikä on sinulle mieluisinta talvitekemistä?
2. Minne haluaisit matkustaa ja miksi?

Anne Paasikivi

1. Vaikea kysymys. En itse asiassa tykkää talvesta.
2. Olen aina halunnut Alpeille maisemien vuoksi. Ja

Gardajärvelle Italiaan jos joskus pääsisi, se olisi hienoa. Kummassakaan paikassa ei toivottavasti olisi silloin yhtään lunta.

Hannu Kaski

1. Meillä on hevosia 20–30 välillä. Ne työllistävät ympäri vuoden niin paljon, ettei varsinaisille harrastuksille tahdo jäädä aikaa.
2. Jos aika antaa myöten, menen kaikkein mieluiten Luvian saaristossa sijaitsevalle mökilllemme. Viime vuonna ehdin käydä mökillä vain kaksi kertaa. Tänä vuonna en toistaiseksi kertaakaan.

Tarmo Hakala

1. Kyllä se talviaikakin taitaa mennä enemmän lepäilyn puolelle. Kunto on niin huono ja kävely on vaikeaa, joten en pysty enää edes ulkoilemaan paljoa.
2. Kaikkein mieluiten lähtisin kiertomatalle Suomeen. Ulkomaille en missään tapauksessa lähtisi.

Anni Viljanen

1. Lenkkeily kivassa paukkupakkasessa on hienoa. Talvella tulee tehtyä myös jonkin verran pihapiirissä kotihommia, kuten lumen luontia.
2. Lähtisin mielelläni uudestaan Islantiin. Se on niin upea ja mielenkiintoinen maa. Olen ollut kerran aiemmin siellä. Silloin vuokrasimme auton Reykjavikista ja kiersimme puolet saaresta. Seuraavalla reissulla haluaisin kiertää toisen puolen saaresta.

ENERGIAYHTEISÖT OVAT UUTUUS AURINKOSÄHKÖN TUOTTAJINA

TEKSTI JA KUVAT RIINA KASKI

Eurajoen keskustasta Kirkkotien varrelta löytyy rivitalo, joka on samalla Paneliankosken Voiman sähköjakeluverkon toinen energiayhteisö. Asuntoja taloyhtiössä on kuusi, joille elokuussa asennettujen aurinkopaneelien tuotto jaetaan.

– Asunnoissa on suora sähkölämmitys ja yhtä vaille kaikissa ilmalämpöpumppu. Aurinkopaneelit ovat nousseet taloyhtiön keskusteluissa esiin aika ajoin, kunnes keväällä soitin sähköyhtiön ja kysyin, olisiko tällainen järjestely mahdollinen, taloyhtiön eli Asunto Oy Jokikruunun puheenjohtaja Juha Mukkala kertoo.

Ratkaisuksi valittiin aurinkosähköjärjestelmän asentaminen yhteisen autokatoksen toiselle katon lappeelle. Toinen vaihtoehto olisi ollut laittaa asuinrakennuksen katoille paneeleja osakaskohtaisesti.

– Kaikki taloyhtiössä olivat myötämiehlisiä energiayhteisön perustamiseen ja näkivät hyödyn, Mukkala sanoo.

Aurinkosähköjärjestelmän keräämä energia pienentää asukkaiden sähkölaskuja ja lisää taloyhtiön energiaomavaraisuutta. Yhtenä vaakakupissa painoi myös se tosiasia, että järjestely nostaa osakkeiden arvoa.

HYVIÄ KOKEMUKSIA

Mukkala toteaa, että energiayhteisö lisää houkuttelevuutta silloinkin, jos omistaja haluaa vuokrata asuntonsa. Paneelien tuotosta tuleva etu siirtyy vuokralaiselle, kun hän tekee sähkösopimukset.

– Tämä sopi kenelle vain. Toki selvitetäviä asioita on ollut, kun tämä on vielä niin uutta, mutta kaikki on järjestynyt parhain päin. Paikalliseen yritykseen on ollut helppo olla yhteydessä ja ratkoa epäselvyyksiä yhdessä.

Yhtenä aktiivisena osapuolena selvitystyössä on ollut mukana isännöitsijä, Eurajoen Kiinteistö- ja Tilipalvelu Oy:n Nina Halme.

Juha Mukkala on seurannut loppukesän ja alkusyksyn tarkasti, mitä taloyhtiön aurinkovoimala tuottaa.

Asunto-osakeyhtiön autokatoksen kattopinta-ala hyödynnettiin tarkasti.

Asiat lähtivät etenemään keväällä. Myyntipäällikkömme **Jonni Kivistö** teki tarjouksen huhtikuun puolivälin jälkeen. Osakkaat käsittelivät asian ripeästi, ja kesän ruuhkaiseen asennusaikatauluun sovittiin elokuulle aika.

Asennus yllätti Mukkalan ripeydellään, sillä ETH Group aloitti asennuksen aamukahdeksalta ja kahdelta iltapäivällä oli valmista. Sen jälkeen Mukkala on seurannut tarkkaan, paljonko paneelit energiaa ottavat talteen.

— Olen yllättynyt, että järjestelmä tuottaa pilviselläkin kelillä. Sekin oli positiivinen yllätys, että asennus oli niin helppo ja tuottoa pystyy seuraamaan vaivatta.

Asunto-osakeyhtiö Jokikruunun asunnot ja autotalli on rakennettu vuonna 2008. Aurinkojärjestelmä on teholtaan reilut seitsemän kilowattipiikkiä, ja siinä on 18 paneelia. ■

”Kaikki taloyhtiössä olivat myönteisiä energiayhteisön perustamiseen ja näkivät hyödyn.”

Mikä energiayhteisö?

Energiayhteisö tuottaa sähköä yhteisillä laitteilla, ja sen jäsenet jakavat tuotetun sähkön keskenään. Energiayhteisön voivat perustaa esimerkiksi taloyhtiön asukkaat. Aurinkovoimalasta saatava sähkö jaetaan energiayhteisön jäsenten kesken.

Jakotapoja on kaksi: SMA ja SMB. Jakotavassa SMA tulee yhdellä energiayhteisön tuotantokäyttöpaikalla olla sähköntuotannon ostosopimus sähkön myyjäyhtiön kanssa. Jäljelle jäävä energia jaetaan jako-osuuksien mukaisesti osakkaille ja jos osakkailta jää energiaa yli, se siirtyy jakeluverkkoon tuotantokäyttöpaikan kautta. Osakkaat eivät itse myy ylijäävää osuuttaan eikä ylijäämäenergialle tehdä käyttöpaikka-kohtaista myyntisopimusta.

Jakotavassa SMB tulee jokaisella energiayhteisöön liitettävällä käyttöpaikalla olla sähköntuotannon ostosopimus sähkön myyjäyhtiön kanssa. Käyttöpaikalla, johon ylimääräenergia kirjataan, täytyy myös olla sähköntuotannon ostosopimus. Jäljelle jäävä energia jaetaan jako-osuuksien mukaisesti osakkaille. Kulutusikäyttöpaikan rinnalle perustetaan virtuaalinen tuotantokäyttöpaikka ja osakkaalta ylijäävä energia siirtyy jakeluverkkoon käyttöpaikkakohtaisesti. Osakkaat myyvät itse ylijäävän osuuden sähkömyyjälle.

Energiayhteisöksi kutsutaan niin paikallista energiayhteisöä kuin aktiivisten asiakkaiden ryhmää.

Paikallinen energiayhteisö

- Energiayhteisössä oikeushenkilö on yritys, jonka puolesta asioita hoitaa usein hallituksen puheenjohtaja tai isännöitsijä
- Oikeushenkilön edustaja edustaa kaikkia energiayhteisön jäseniä verkonhaltijan suuntaan.

Aktiivisten asiakkaiden ryhmä

- Aktiivisten asiakkaiden ryhmässä sopimusosapuolina on jokainen jäsen
- Jäsenet ovat vastuussa sopimuksen velvoitteista yhteisvastuullisesti
- Jäsen ei pysty yksin tekemään sopimusta, ilmoittamaan muutoksista tai päättämään sopimusta, vaan muutokset edellyttävät muiden jäsenien suostumusta
- Ryhmä sopii, kuka jäsenistä on päävastuullinen sopimusosapuoli.

Markus Miekänmaa kuvailee aurinkosähköjärjestelmää varmatoimiseksi ja huoltomaksi, niin kuin sen pitikin olla.

OMIIN TARPEISIIN JA HUOLTOVARMUUDEN ETEEN

TEKSTI JA KUVAT RIINA KASKI

Eurajoella Lavilassa asuva **Markus Miekänmaa** oli perheineen yksi Aurinkopanelian ensimmäisistä asiakkaista. Hän pyysi tarjousta aurinkosähköjärjestelmästä syksyllä 2022, ja järjestelmä asennettiin marraskuussa. – Aurinkosähköjärjestelmän hankkiminen oli useamman vuoden harkinnassa.

”Meille oli tärkeää, että PKV oli taho, joka tarjosi järjestelmän avaimet käteen -periaatteella.”

Odotimme, että järjestelmien hinnat tulisivat alas ja on riittäviä käyttökokemuksia siitä, että teknologia toimii, sillä harjoitteluvärsiötä emme halua, Miekänmaa summaa.

Lopulta energiakriisin alkulaineet löivät vauhtia hankintaan. Kun alettiin puhua kiertävien sähkökatkojen mahdollisuudesta ja siitä, että joka taloudessa kulutusta

pitäisi pienentää ja aikasäädellä, oman aurinkovoimalan ostaminen alkoi tuntua itsestäänselvyydeltä.

– Auttaa se ainakin vähäsen huoltovarmuutta, kun on omaa tuotantoa. Näin pystyy edes jotenkin toimittamaan oman panoksensa, ja hajautettu tuotanto toimii varmemmin myös häiriötilanteissa.

LAAJENNUS MIETINNÄSSÄ

Miekänmaa muotoilee, että oli saanut pyytämättä aktiivisesti tarjouksia aurinkosähköjärjestelmästä useilta yrityksiltä jo aiemmin, joten hänellä oli jonkinlaista vertailupohjaa hinnoista ja järjestelmään kuuluvista komponenteista. Silti hän päätti kääntyä paikallisen toimijan puoleen.

– Meille oli tärkeää, että PKV oli taho, joka tarjosi järjestelmän avaimet käteen -periaatteella. Ei tarvitse miettiä sitäkään, mistä komponentit ovat, vaan pitkä takuu-aika kertoo, että ne ovat laadukkaita.

10 paneelia on sijoitettu autokatoksen katolle, ja invertteristä seurataan tuottotietoja säännöllisen epäsäännöllisesti. Järjestelmä on teholtaan reilut neljä kilowattipiikkiä. Kodinkoneiden ja kiukaan lisäksi maalämpö ja ilmalämpöpumppu kuluttavat nelihenkisessä taloudessa eniten sähköä.

Autokatoksen toiselle katon lappelle mahtui 10 aurinkopaneelia, jotka ovat idän suuntaan, näyttää Markus Miekänmaa.

– Tällä hetkellä paneelit tuottavat sähköä lähinnä omaan käyttöömme. Järjestelmää on mahdollista laajentaa, ja se on harkinnassa. Nykyiset paneelit ovat itään päin, mikä tarkoittaa tuottoa aamulla ja päivällä, mutta iltakulutuksen kattaminen vaatisi paneelit kohti eri ilmansuuntaa. ■

AURINKOPANELIASSA ON JATKOKEHITYKSEN AIKA

Aurinkosähköjärjestelmät ovat käyneet hyvin kaupaksi, kunnes kesällä tahti alkoi hidastua. Myyntipäällikkö **Jonni Kivistö** kuvailee, että hetkellinen pudotus ei ollut yllätys ja syksyllä kysyntä alkoi elpyä. Vaikutus jäi maltilliseksi, koska kesään mennessä koko vuosi oli myyty täyteen. Kaksi ETH Group Oy:n ryhmää teki täysiä päiviä pitkin kesää ja toinen niistä urakoi viimeisiä asennuksia marraskuussa.

– Nyt haetaan uutta kokonaispalettia, jotta ensi vuonna saadaan uusia kauppvoja. Tänä vuonna päästiin lähes täysin tavoit-

teisiin. Myytyjen järjestelmien tehot ovat vaihdelleet neljän ja lähes 80 kilowatti-piikin välillä.

Paneelit toimittavan Solarthor Oy:n kanssa käydään keskustelua, lavennetaanko tarjontaa. Akustotkin ovat mietinnässä, jotta käyttäjät saisivat varastoitua ylimääräisen energian myöhempää käyttöä varten.

– Kolmikannan yhteistyö on toiminut hyvin, ja toivon, että se jatkuu. Sen kautta saamme jaettua ammattitaitoa ja riskiä, Kivistö sanoo.

Solarthorin myynti- ja markkinointijohtaja **likka Helin** ja ETH Groupin toimitusjohtaja **Kristo-Pekka Niemi** vahvistavat, että

yhteistyö sujuu ja kolmen paikallisen kopla on otettu myönteisesti alueella vastaan.

Tänä vuonna reilu neljännes aurinkopaneelien hankkijoista on ollut yrityksiä. Asennuksia on tehty pääasiassa omalle verkkoalueelle.

Paneliankosken Voiman verkkoon on liitetty lähes 500 aurinkosähköjärjestelmää. Tänä vuonna elokuun loppuun mennessä verkkoon syötetty tuotanto oli 1 055 MWh:a, mikä vastaa noin yhtä prosenttia PKV:n sähköverkossa siirretystä energiamäärästä. PKV ostaa noin kaksi kolmasosaa verkkoonsa syötetystä energiamäärästä. ■

Aurinkoisia
ajatuksia.

Sähköisiä
suunnitelmia.

aurinkopanelia.fi

**AURINKO-
PANELIA**
PKV

p. 044 738 6125
jonni.kivisto@pkvoy.fi

PKV
PANELIANKOSKEN VOIMA
pkvoy.fi

p. 02 838 6100
asiakaspalvelu@pkvoy.fi

Mikäpä muukaan toimiston edessä komeilisi kuin Volvo. Tämä Markus Niemen hankinta on viime kesältä ja vuosimallia 1966.

AUTOJA JA NIIDEN OSIA MELKEIN 24/7

TEKSTI JA KUVAT RIINA KASKI

Volvoista se kaikki lähti. Nimitäin panelialaisen **Markus Niemen** harrastus, joka karkasi käsistä ja poiki siinä sivussa työnkin. Autojen laittamisen kylkeen kokeiltiin purkaakin muutama, ja loppu on historiaa.

– Aloitimme **Elisen** kotona, kunnes vuonna 1989 ostimme ensimmäisen tonttimme ja yritystoiminta alkoi. Sen jälkeen on ostettu neljä tonttia ja harrastusta varten on syksyllä hankittu kuudes.

Kun Autopurkaamo M. Niemen toiminta on pyörinyt yli 30 vuotta, varastoissa on valtava määrä eri merkkien erilaisia käytettyjä varaosia. Nopeimmin kiertävät eli uuden omistajan saavat etupään osat ja oikeanpuoleiset ovet.

Voidaan todellakin puhua perheyrittäjästä, sillä pariskunnan **Sulo**-poika liittyi kokoaikaisesti riveihin vuonna 2017 ja **Vilma**-tytär vuoden 2021 alussa. Markus, Sulo ja Vilma ovat kouluttautuneet ajoneuvoasentajiksi, kun taas Elliksi kutsuttu

Elise-äiti on merkonomi.

– Yritys on pyörinyt reilut 10 vuotta tällä kokoluokalla, eikä tätä ole tarkoitus kasvattaa. Liikevaihto ja tulos ovat pysyneet melko tasaisina. Työllistämme itsemme lisäksi yhden ulkopuolisen, joka hoitaa autojen purkamisen, Elise Niemi sanoo.

UUDEHKOJA AUTOJA NAAPURIMAASTA

Niemen purkaamossa käsitellään vuodessa noin sata autoa, joista puretaan noin 80 ja loput lasketaan romuautoiksi. Purkuautoista iso osa tulee kahtena kappaleena Ruotsista, jossa vakuutusyhtiöt lunastavat tuoreempia ja hyväkuntoisempia autoja kuin Suomessa. Purkuautot ovatkin pääasiassa alle 10-vuotiaita.

Purkamisen hoitaa **Joonas Niittymäki**, joka on kuulunut kalustoon muutamia vuosia. Ajoneuvoissa on jonkinlainen vaurio: ne on voitu kolaroida tai esimerkiksi vaihteisto tai moottori on hajonnut. Hybridi- ja sähköautoja ei Paneliassa

käsitellä, sillä ne vaatisivat erillisen tilan ja kouluttautumista.

– Uudemmissa autoissa on enemmän irrotettavaa ja laatu on parantunut. Esimerkiksi sähköisten ohjainlaitteiden määrä on kasvanut, kun niitä on vanhoissa autoissa 10–15 ja uudemmissa vähintään useita kymmeniä, Sulo Niemi kertoo.

Suuri osa tilauksista tulee verkko-kaupan kautta. Perheen naiset paketoivat kymmeniä osia joka arkipäivä. Sulo keskittyy myyntiin, jossa Vilma auttaa varsinkin iltapäivisin. Puretut osat käyvät toimiston kautta, jotta Markus saa lisättyä ne verkkokauppaan. Sen jälkeen yleensä Joonas vie ne varastoon.

Kotimaiset merkkiliikkeet ovat vakioasiakkaita. Paketteja lähetetään kuitenkin ympäri EU:n, jossa painottuvat kotimaan ohella Italia, Ruotsi ja Ranska. Tämä tarkoittaa, että Niemiltä kysytään monesti kielitaitoa.

Kaikki, mitä ei yritys itse autoista jatko-työdynnä, kierrätetään muilla tavoin.

Paikalliselta toimijalta hankittuja aurinkopaneeleja lepää kahdella eri katon lappeella. Aina kun on aikaa, siivotaan ja järjestellään, jotta varastoidut osat löytyvät helposti.

Yrityksen käytössä olevan tontin koko on kaikkien kahden hehtaarin luokkaa. Hallitilaa on useassa eri rakennuksessa yhteensä 3 200 neliometriä, joiden lisäksi on erinäisiä katoksia. Jotkin osat säilyvät myös taivasalla.

Entäs sitten se harrastus, johon aluksi viitattiin? Koko perheen juttu ovat vanhat amerikkalaiset autot ja ne Volvot. Kaksipyöräisiäkin on. Vilma vasta aloittelee autoharrastusta, ja leikkimielisestä kuittailusta huolimatta oman mieltymyksen mukainen ensimmäinen harrasterassi on BMW. ■

Sulo, Vilma, Markus ja Elise Niemi on perhe, joka pyörittää melko harvinaista yritystä Paneliassa.

Mittarointiasentaja Risto Vähätörmä on jo asentanut satoja uusia sähkömittareita.

SÄHKÖMITTAREIDEN VAIHTOPROJEKTI ON HYVÄSSÄ VAUHDISSA

Paneliankosken Voima Oy vaihtaa kaikille asiakkailleen uudet sähkömittarit. Mittarinvaihdot on aloitettu vuoden alussa, ja kaikkiaan uusittavia mittareita on lähes 10 000 kappaletta.

Tällä hetkellä käytössä olevat sähkömittarit on asennettu pääosin vuosina 2010–2014. Ne vaihdetaan, koska ne alkavat olla teknisesti vanhentuneita. Mittarin vaihto kuuluu PKV:n verkoston kunnossapito- ja saneeraustöihin, eikä siitä peritä erikseen asiakkaalta maksua.

– Sähkömittareita etäluetaan nykyään tunnin tarkkuudella. Jatkossa sähkömarkkinalaki edellyttää, että uusilta mittareilta pitää saada lukematietoa viidentoista minuutin välein. Puhutaan varttimittauksesta, käyttöpäällikkö Janne Kaitale kertoo.

Uudet mittarit pystyvät siis toimittamaan lukemat vanhoja nopeammalla syklillä. Vaihtourakka on iso, joten asennukset kestävät ainakin vuoden 2024 lopulle.

Uudet mittarit on toimittanut Aidon Oy. Mittareita käyvät vaihtamassa mittarointiasentajamme Risto Vähätörmä ja ulkopuolisen urakoitsijan Sat-Electricin asentajat, joilla on PKV:n työtakki ja kuvallinen henkilökortti.

Suuri osa sähkömittareista vaihdetaan niin, että asiakkaan ei tarvitse olla kotona. Siitä huolimatta ennen kuin sähkömittari vaihdetaan, asiakkaaseen otetaan usein yhteyttä tekstiviestillä tai soittamalla. Jos laite sijaitsee lukitussa tilassa, vaihtotyön aikataulu pitää sopia etukäteen.

Sähkömarkkinat ovat muuttumassa koko EU:ssa entistä reaaliaikaisemmiksi, sillä tasapainoa sähkön tuotannossa ja kulutuksessa aletaan ylläpitää 15 minuutin aikajaksossa. Kun tuuli- ja aurinkovoima yleistyvät, sähköntuotanto vaihtelee sään mukaan aiempaa enemmän, ennakoimattomammin ja lyhyemmällä aikavälillä. Tämän vuoksi tunti on muuttumassa liian pitkäksi ajaksi. ■

Verkoston parannuksia on jatkettu

Verkostotöitä on tehty eri puolilla PKV:n verkkoaluetta myös vuoden 2023 aikana. Suuria työmaita ovat Eurassa olleet Kiukaisten Harolassa Markkulantien risteyksestä metsästysmajalle ja entisen yhteiskoulun alueelle sekä kaavoitetulle teollisuusalueelle Biolanilla Tuiskulantielle asti tehdyt kaapeloinnit.

Eurajoella on kaapeloitu uuden kevyen liikenteen väylän tuntumassa Sydänmaantien varressa Kainuntien risteyksestä Sydänmaan koululle, Verkkojärissa on parannettu ilmajohtoja, laitettu maakaapelia ja katkaisija, keskustassa on kaapeloitu Krisantien, Kangastien ja Kielotien alueilla sekä Lapintiellä Eurajoen Romun läheisyydessä. Myös rengasyhteyksiä lisätään koko ajan eri puolille jakeluverkkoa, jotta häiriötilanteessa sähkö voidaan johtaa alueille vaihtoheitoista reittiä pitkin.

0,4 kV -pienjänniteverkossa kaapelointiaste on noin 58 prosenttia, ja sen kokonaismitta PKV:n alueella on lähes tuhat kilometriä. Keski-jänniteverkosta eli 20 kV -verkosta on kaapeloitu noin 49 prosenttia, ja mitaltaan se on reilut 600 kilometriä. Yhdistetty kaapelointiaste on lähes 54 prosenttia.

Uusien liittymien tilauksia on tehty tänäkin vuonna poikkeuksellisen paljon. Suurin osa liittyy uusiin rakennuksiin ja ison koko- ja teho- luokan laitteisiin. ■

Kuka?

Anniina Nurmi on vuonna 1996 syntynyt rakennusarkkitehti, joka asuu ja työskentelee nykyään Tampereella.

Toimii päätuomarina Naisten liigassa ja nuorten U20, U18 ja U16 SM-sarjoissa. Tähtää jälleen seuraaviin naisten jääkiekon MM-kisoihin.

Aloitti jääkiekon tavoitteellisesti vuonna 2012 Raikkaan C-tytöissä, joista siirtyi nopeasti naisten joukkueeseen treenaamaan. Erotuomarin peruskurssi suoritettu heti seuraavana vuonna.

ANNIINA NURMI HANSKAA KAHTA ROOLIA KAUKALOSSA

TEKSTI JA KUVAT RIINA KASKI

Jääkiekko on laji, jossa voi edetä pitkälle, vaikka ei olisi pitänyt säännöllisesti luistimia jalassaan alle kouluikäisestä. Myöhemmin aloittaneen polku tosin vaatii lujaa tahtoa ja rautaista työmoraalia. Näitä molempia löytyy panelialaislähtöiseltä **Anniina Nurmelta**, joka on kovan luokan jääkiekkoerotuomari ja ennättää pelata myös hyökkääjänä Panelian Raikkaan naisten joukkueessa.

– Pikkuveljeni ja isäni ovat aina harrastaneet jääkiekkoa, mutta itse aloitin 15-vuotiaana. Yksi parhaista kavereistani pelasi silloin PaRassa. Täytyy myöntää, että alku ei ollut helppo, kun muilla C-tyttöillä oli pitkä tausta. Kiinnostuin lajista silti heti.

Harrastuskipinä jääkiekkoon tosiaan leimahti liekkeihin, sillä jo seuraavana keväänä Nurmi suuntasi myös tuomarin peruskurssille. Hän oli kokeillut viheltää pikkukenttien pelejä ja törmäsi erään junnupelin jälkeen Porin Jääkiekkoerotuomarit ry:n tuomariin, joka vinkkasi tulevasta kurssista. Kun mukaan lähti pari tuttua Raikkaasta, ei osallistuminen edes jännittänyt.

Tuomarin ura lähti vakaaseen nousukiitoon. Kokemukset ovat koukuttaneet, joten Nurmi on jatkanut tavoitteellisesti eteenpäin. Ammattitaito ja maine kertyvät lähinnä rakkaudesta lajiin tehtävästä työstä kaukalossa. Vuosittain pidetään kilpatuomareileiri, jota voi ajatella kertauskurssina ja lisäkoulutautumisena.

– Tuomarin pitää pelin lukemisen ja sääntöjen tietämisen lisäksi osata luistella ja omata kestävä fyysiikka. Kaikilla on oma polkunsaa, joka riippuu paljon kokemuksesta ja siitä, että joku näkee, että sussa on potentiaalia. Tuomarointi kiehtoo, koska siinä huomasi nopeasti, että on mahdollista saavuttaa enemmän, Anniina Nurmi toteaa.

LAIDASTA TOISEEN

Potentiaali onkin jo vienyt Nurmen kahta vaille kaikkiin korkeimpiin sarjoihin Suomessa. Hän toimii naisten Liigassa päätuomarina sekä nuorten miesten

SM-sarjoissa U20, U18- ja U16. Tästä voi summata, että miesten Mestis ja Liiga ovat vielä valloittamatta.

– Tavoitteena ovat seuraavat olympialaiset ja miesten Mestis, jossa on aiemmin ollut vain linjatuomarina yksi nainen, Nurmi vahvistaa.

Kansainvälisistä peleistäkin on kovia näyttöjä. Niissä naiset viheltävät naisten pelejä ja miehet miesten. Nurmi on viheltänyt esimerkiksi naisten MM-finaalit 2021 ja 2022 sekä viime talvena seitsemän peliä talviolympialaisissa Pekingissä. Monipuolisuuden nimissä hän tuomaroii yhä ehtiessään myös miesten divaripelejä ja junnupelejä.

Niin sanotuissa kerhopeleissä jäällä viiletetään kaksi tuomaria, alemmissa kilpasarjoissa kolme ja Mestiksessä, Liigassa ja kansainvälisissä peleissä neljä. Nurmi toimii päätuomarina. Neljän tuomarin peleissä on kaksi päätuomaria ja kaksi linjatuomaria, kolmen tuomarin peleissä päätuomari ja kaksi linjatuomaria, kahden tuomarin peleissä kaksi erotuomaria. Otte- lupalvoja on henkilö, jonka kanssa käydään tilanteita läpi pelin jälkeen.

– Tuomaritiimi ottaa porukalla alkulämmöt ennen peliä ja käy asioita etukäteen läpi. Ei ole yhtään liioittelua sanoa, että tuomarit ovat kolmas joukkue jäällä. Sen vuoksi yhteistyömme pitää toimia.

Viime kaudella Anniina Nurmi tuomaroii noin 60 peliä ja osallistui vasempana laitahyökkääjänä 20 peliin harjoitusten päälle. Tämän kauden ensimmäinen peli naisten Mestiksessä hyökkääjänä oli 16. syyskuuta, tuomarointi jo 3. elokuuta U18 SM-harjoitusottelussa.

HYÖTYÄ KAHDESTA

Kotihalliinsa Nurmi suuntaa aina harjoittelemaan, pelaamaan ja tuomaroimaan hyvällä fiiliksellä, kun tuntee ihmiset ja kaikki ovat ystävällisiä. Tuomarin hommissa eri kaukaloissa kuulee välillä jos jonkinlaista huutelua, jonka Nurmi ei anna lannistaa. Pelit pyörivät jälkikäteen mielessä lähinnä silloin, jos omasta mielestä jokin

”Tavoitteena ovat seuraavat olympialaiset ja miesten Mestis.”

meni pieleen. Hän aikoo jatkaa molempia harrastuksiaan.

– Olen koko ajan halunnut pitää molemmat, tuomaroita ja pelata. Se vaatii yhteensovittamista, mutta teen molempia mahdollisimman paljon. Ne kuitenkin myös tukevat toisiaan.

Kesällä kihlautunut Anniina Nurmi saa tukea ja kannustusta myös kotoa: avo- puoliso pelaa Panelian Raikkaan edustusjoukkueessa, joten palo lajiin ei vaadi selittelyjä. Ammatti sen sijaan linkittyy lapsuuteen: piirtämisestä aina pitänyt Nurmi koulutautui rakennusarkkitehdiksi ja työskentelee arkkitehtitoimistossa.

Paneliankosken Voima Oy tukee Panelian Raikasta ja useaa muutakin paikallista urheiluseuraa. ■

Hiisirasti on osallistunut vuosittain usealla joukkueella Jukolan- ja Venlojen viesteihin. Kuvassa vuoden 2022 Venlojen startti Mynämäessä.

HIISIRASTI TOIMII KOLMATTAA VUOSIKYMMENTÄ

TEKSTI RIINA KASKI KUVA MARJO LALLI

Ensimmäiset kaiut suunnistuksen edustusseuran tarpeesta kuultiin 1970-luvulla, kun lähialueen urheiluseurojen pienten suunnistusjaostojen suunnistajat olivat päässeet menestyksen makuun. Heillä ei kuitenkaan ollut samantasoisia joukkuekavereita, mikä esti menestymisen arvoviesteissä. Seurojen edustajat eivät vielä tuolloin päässeet yksimielisyyteen, kuinka keskittää suunnistusväki.

1990-luvun puolivälissä yhdistymisidea palasi keskusteluihin. Suunnistusliitto oli muuttanut sääntöjään, mikä mahdollisti edustusseuran perustamisen. Samoihin aikoihin Eurajoen Veikoille, Eura-Kauttuan Urheilijoille ja Kiukaisten Urheilijoille oli myönnetty järjestettäväksi Jukolan viesti vuonna 1999. Niinpä nämä kolme ja Köyliön Lallit, Vallan Suunta ja Säkylän Varuskunnan Urheilijat päättivät perustaa suunnistuksen edustusseuran.

– Seuran nimestä käytiin aikanaan vilkkaita keskusteluja. Kiukaislaisen **Seppo Aarikan** ehdotuksesta seuran nimeksi otettiin Hiisirasti, ja vuoden 1999 Jukolan

viesti oli jo nimetty Hiisi-Jukolaksi, **Kauko Hakala** kertoo.

Hakala toimii Hiisirastin ja Köyliön Lallien puheenjohtajana.

”Edustusseura yhdisti eteläisen Satakunnan paikallisseurojen voimavarat.”

Edustusseura yhdisti eteläisen Satakunnan paikallisseurojen voimavarat. Tarkoitus oli tukea jäsenseurojen valmennus- ja nuorisotyötä, karttojen valmistusta, kilpailu- ja harrastesuunnistusta sekä tarjota jäsenseurojen suunnistajille hyvät edellytykset lajissaan menestymiselle henkilökohtaisesti ja viesteissä.

Nykyään Hiisirastin jäsenseuroja ovat Eurajoen Veikot, Eura-Kauttuan Urheilijat, Kiukaisten Urheilijat ja Köyliön Lallit. Suun-

nistajat päättävät, edustavatko vuoden Hiisirastia vai jäsenseuraansa.

Lapset ja juniorit sen sijaan voivat kisata vaikka vuorotellen molempien nimissä. Hiisirastia nuoret edustavat usein, kun viestikilpailuihin tarvitaan joka ikäluokasta paljon osallistujia.

– Hiisirasti pitää omia harjoituksia ja järjestää tapahtumia paikallisten jäsenseurojen kanssa, kuten Säkylänharjun polkujuoksun syyskuun lopussa. Kuntorasteissa Hiisirasti on taustalla, mutta jäsenseurat järjestävät ne.

Harjoituksissa käy suunnistajia nuorista veteraneihin. Talvella treenataan ja osallistutaan esimerkiksi korttelirasteihin. Toiminta pyörii hyvin, joskin iso lähitulevaisuuden kysymys on, saadaanko jatkossa kerättyä riittävästi tasokkaita osallistujia yleisen sarjan viestijoukkueisiin.

– Pyrimme kehittämään toimintaa, mutta toistaiseksi aikuisten viesteihin ei ole riittävästi osallistujia. Toivomme nuorista jatkoa, mutta sen näyttää aika, Hakala sanoo.

PKV tukee Hiisirastin toimintaa. ■

OL3 OTTI PAIKKANSA ODOTETTUNA SÄHKÖNTUOTTAJANA

TEKSTI RIINA KASKI KUVA TEOLLISUUDEN VOIMA OYJ

Olkiluoto 3 siirtyi vaiheikkaan koekäytön kautta säännölliseen sähköntuotantoon 16. huhtikuuta ja kaupalliseen käyttöön 1. toukokuuta 2023. Se pystyy tuottamaan sähköä noin 1 600 megawatin teholla, mikä tarkoittaa, että Olkiluodosta tuotetaan kolmella laitosyksiköllä noin 30 prosenttia Suomen sähköstä.

Se on Euroopan suurin ydinvoimalaitosyksikkö, jonka on suunniteltu tuottavan sähköä ainakin 60 vuotta.

– Olkiluoto 3:n tuotanto vakauttaa sähkön hintaa ja on tärkeä osa Suomen vihreää siirtymää. Yhteiskunnan sähköistyminen jatkuu ja ympäristöystävällinen sähköntuotanto on varmasti yksi Suomen

tärkeimmistä valttikorteista, Teollisuuden Voima Oyj:n (TVO) toimitusjohtaja **Jarmo Tanhua** totesi keväällä tiedotteessa.

Olkiluoto 3 -projektissa työskenteli henkilöitä yli 80 eri maasta. Suurimmillaan työmaavahvuus oli 4 500 työntekijää. Koekäytön aikana tehtiin noin 3 300 testiä ja laadittiin yli 9 000 testiraporttia.

OL3 EPR -laitostoimittajakonsortio on rakentanut laitosyksikköä kiinteähintaisella avaimet käteen -sopimuksella. Laitostoimittajakonsortioon kuuluvat yhtiöt AREVA GmbH, AREVA NP SAS ja Siemens AG. TVO:n osavuosikatsauksen mukaan kokonaisinvestointi OL3-projektiin oli yhteensä noin 5,8 miljardia euroa.

Ydinvoimalaitoksen tuottama sähkö tulee

generaattorista, jonka akselia pyörittää turbiini. OL3:n turbiini tuottaa noin 2 300 000 hevosvoiman tehon. Turbiinigeneraattoriyhdistelmä pyörii 1 500 kierrosta minuutissa.

OL3 koostuu kolmesta rakennuskonaisuudesta: reaktorirakennuksesta, turbiinirakennuksesta sekä tuki- ja apurakennuksista. Reaktorirakennus muodostuu teräsbetonisesta, kaksikuorisesta suojarakennuksesta. Turbiinirakennuksessa sijaitsevat esimerkiksi korkea- ja matalapaineturbiinit, generaattori, magnetointikone ja lauhduttimet. Korkeapaineturbiineja on yksi ja matalapaineturbiineja kolme.

Paneliankosken Voiman teho-osuus OL3-laitoksesta on kaksi megawattia. ■

RIKU JA KASPERI KOULUTTAUTUIVAT

Energia-ala on jatkuvassa murroksessa, kuten moni muukin ala. Tämä näyttäytyy esimerkiksi siten, että Paneliankosken Voiman henkilökunta käy yhdessä, erilaisina ryhminä ja yksittäin melko säännöllisesti erilaisissa koulutuksissa.

Yksi esimerkki työtehtävistä nousevasta tarpeesta on 20 kV:n jännitetyökoulutus, jonka verkostoasentajamme **Riku Tapaninen** ja **Kasper Alho** suorittivat viime vuoden lokakuussa.

– Kun on pätevyys tällaiseen jännitetyöhön, osa töistä pystytään tekemään jännitetyösauvoilla pylväissä eikä sähköjä tarvitse katkaista, Tapaninen kertoo.

Nelipäiväinen koulutus järjestettiin Tampereella, jossa yhden teoriapäivän jälkeen tartuttiin käytännön harjoituksiin. Koulutuksen järjesti HeadPower Oy.

Kyseinen pätevyys yrityksessämme on tällä hetkellä lisäksi verkostoasentaja **Matti Reinillä** ja työnjohtajallamme **Aleksi Kankaanpäällä**. Myös työpari Tapaninen–Alho hyödyntää jännitetyöosaamistaan tasaisin väliajoin.

Panelialainen Tapaninen on ollut Paneliankosken Voimassa töissä reilut viisi vuotta ja kiukaislainen Alho nelisen vuotta. He ovat sähköasentajia, joilla on myös energia-alan ammattitutkinto.

Lisäksi Kankaanpää on kouluttautumassa oppisopimuksella sähköverkkomestariksi, joka on energia-alan erikoisammattitutkinto ja asiakasneuvoja **Riina Kaski** tekee oppisopimuksella liiketalouden erikoisammattitutkintoa, joka painottuu ilmasto- ja ympäristövastuuseen sekä valmentavaan johtamiseen. ■

*Verkostoasentajat **Riku Tapaninen** ja **Kasper Alho** näyttävät, kuinka jännitetyösauvojen avulla voidaan irrottaa jompeja. Toimenpidettä voidaan käyttää esimerkiksi katkoalueen rajaamiseen.*

MATTI REINI TARRASI SUORAAN KIINNI TÖIHIN

Tuorein vahvistuksemme on verkostoasentaja **Matti Reini**, joka aloitti Paneliankosken Voimassa helmikuun loppupuolella. Hän on kuluneiden kuukausien aikana ottanut tuntumaa ja kiertänyt työn merkeissä ympäri verkkoalueitamme. Vampulaismies on päässyt nopeasti hyödyntämään esimerkiksi ilmaverkko-osaamistaan.

– Mukavasti olen päässyt töihin kiinni ja alue on alkanut tulla tutuksi.

Reini on liikkunut työmailla eniten **Juuso Laksin** kanssa, sillä PKV:n verkostoasentajat ahertavat yleensä työpareina. Varsinkin isoissa työkohteissa työskentelee monesti useampiakin asentajia.

Miten Reini sitten päätyi kysymään töitä PKV:ltä? Hän tuntee entuudestaan työnjohtajamme **Aleksi Kankaanpään**, joka vinkkasi Reinille, että PKV:ltä saattaisi löytyä töitä. Pätevä tekijä otettiin mieluusti porukkaan.

Kankaanpää ja Reini tuntevat toisensa Vertekiltä. Ensimmäinen työpaikka Reinillä on ollut Sallila Energia.

– Olen joutunut tekemään joka lajia sähkön verkkopalveluihin liittyvää työtä. Kai se on hyväkin.

Peruskoulutus miehellä on sähköalan perustutkinto, jota on vuosien varrella höystetty energia-alan täydennyskoulutuksilla.

Työlle vastapainon asettavat perhe-elämä pienen koululaisen ja vaimon kanssa, metsästys ja ampumisharrastus. ■

Hei, olen Päivi Aarikka-Torkkeli Harjavallasta. Olen syntyisin naapuripitäjästä Nakkilasta, josta olen Turun opiskeluvuosien jälkeen muuttanut Harjavaltaan noin 25 vuotta sitten. Olen tullut töihin PKV:lle syyskuussa vuonna 2006, eli yhtiön palveluksessa tuli tänä syksynä täyteen 17 vuotta.

Yhtiön hallintopäällikkönä työtehtäviini kuuluu vastuu yhtiön taloushallinnosta sekä yleisiä hallinnollisia tehtäviä. Päivät kuluvat numeroita pyöritellen erilaisten laskelmien parissa. Vuosien varrella ovat tulleet tutuiksi monenlaiset Excel-taulukot ja yhtiön järjestelmät kirjanpidon ja raportoinnin työkaluina. Raportointia tehdään niin viranomaisille kuin myös yhtiön omiin tarpeisiin.

Vapaa-aikani on kulunut viime vuodet pitkälti lasten harrastusten parissa. Perheessämme harrastetaan jääkiekkoa ja jalkapalloa, joten nämä lajit ovat erityisen lähellä sydäntäni. Talvisin laskettelu on koko perheen yhteinen harrastus ja monesti suuntaammekin keväällä Levin rinteille laskettelemaan.

Kotiseudussani arvostan rauhallista maalaiselämää. Luontoa on ympärillä, ja kuitenkin lähimpiin kaupunkiin on lyhyet

matkat, ja palvelut ovat näin saavutettavissa nopeasti tarvittaessa.

Joulu on rauhoittumisen ja yhdessäolon aikaa. Vietämme joulua vanhempieni ja siskoni perheen kanssa yhdessä hyvästä

ruuasta ja joulusaunasta nauttien, varsin perinteisesti. Lasten ollessa pienempiä joulupukkikin piipahti luonamme. Jouluuni kuuluu ehdottomasti aito joulukuusi ja joulukinkku. ■

Olen Janne Kaitale, lähtöisin Kiukaisten Kirkonkylänmäestä ja nykyisin asustelen Harolan kylässä. Perheeseeni kuuluvat vaimo, 9- ja 12-vuotiaat lapset sekä 13,5-vuotias mäyräkoiravanhus. PKV:lla olen ollut käyttöpäällikkönä vuoden 2015 marraskuusta lähtien, kun hain avoimeen työtehtävään. Toki ensimmäisen kerran olen ollut kesätöissä jo vuonna 1996 ja sen jälkeenkin useina vuosina, joten paikka oli suhteellisen tuttu.

Päätyötäni on huolehtia sähköasemien sekä 110 kV -voimajohto-osuuden huolloista ja kunnossapidosta sekä kaukokäyttö- ja energiamittausjärjestelmistä ja verkostoautomaation käyttöönottoista. Tarpeen vaatiessa selvittelen myös vesivoimalaitosten häiriötilanteita. Jotta pysyn selvillä verkon tapahtumista, seuraan aktiivisesti käytönvalvontajärjestelmää, teen verkon käytettävyyden parantamisen suunnittelua sekä kytkentäsuunnitelmia ja avustan teknisessä asiakaspalvelussa, joskaan mitään varsinaisia päivittäisrutiineja ei ole. Lisäksi osallistun projektiluontoiisiin tehtäviin, kuten sähkömittareiden ja luentajärjestelmän vaihtoon sekä sähköasemien erinäisiin investointiprojekteihin.

Pitkäaikaisimmat harrastukseni ovat metsästys ja riistanhoito, joihin käyttämäni vapaa-aika on nyt ruuhkavuosiksi vähentynyt. Lisäksi tykkään suunnitella ja toteuttaa erinäisiä pikku projekteja omaksi ilokseni lähinnä puu- ja metallitöiden parissa.

Kotiseudussa arvostan omaa rauhaa ja sitä, että tuntee lähiseudun ihmiset sekä ympäristön.

Jouluuni kuuluu aika perinteisiä asioita kuusenkoristeluihin ja hautausmaakäyntiteen. En erityisemmin ole jouluihminen, mutta jouluruokaa syön mielelläni. ■

1. TÄHTÄÄVÄT SÄHKÖVERKON SUOJAJAMISEEN **Lähi-itää** LAADUKKAITA

BIO-ROSKIKSEEN LAULAJA PATRICIA

PORUKALLA TEHTÄVIÄ

kirkas

KÄMMEN

TARINAN MUKAAN VIIPURIN PAMAUKSEN TAKANA TUHATKERTAINEN

VARAA PANELIANKOSKEN VOIMASTA ILMAINEN KARTOITUSKÄYNTI!

PAIKALLISEN OSAAMISEN KÄYTTÄ TEHDÄÄN SINULLEKIN JÄRJESTELMÄ, JOSSA SAAT HVVITYKSEN MAAILLA VILJÄMÄGÄÄHÖSI TAKAISIN VERKKOON!

UUSIN-TANA

MUISTA AINA: SÄHKÖALAN HOMMIA EI SAA KOSKAAN TEETTÄÄ MAALLIKOLLA!

VASTUUNOTOLLA JA OIKEALLA ASEENTEELLA SÄHKÖÖN LIITTYVÄÄN VAARAAN PÄASEE PITKÄLLE. MYÖS MENETELMIEN JA SUOJAIMIEN TULLEE OLLA ASIANMUKAISET!

peräpäitä SÄHKÖLLEKIN

MYI NALISSAAN ESIKOIS-OIKEUTENSA

KOE

SINÄ PANELIANKOSKEN VOIMALLE?

ANTTI JUKKA

TÄYTÄÄ

Parkkonen

KÄÄRIJÄN VIISUUSITÄYKSESSÄ TANSSINUT RÖHR

ROHKEITA SUORITUKSIA

ARPOO

SYVHY SOITIN

KOLM-SIAN NÄÄPURIINA

WAT-TEINA

HAVI-TYS

UUSIN-TANA

JUOKI-KAITA VESILLÄ

VENE-SUOJA

KALA

HOTKIA MAAGISIA

KORJA-TAAN VAA-ROJA

VUL-KAA-NISIA

RAKENNUS-SEOS TUNTUVA TUULI

PANOS-TAA

VE-SIHÖYRYÄ

KORIS-TEITA NENISSÄ JOSKUS

"BRYG-GARE"

PAPIN VERBI ILOJA

TULI-VUORI-SAARI

EHDO-TON

HANKINTA

VÄLI-KÄSIA

KONSER-TOIVA NALLE

VAARA

lähellä

TIRSAT

ETU-JA

HIL-TUNEN

AR-MEIJA

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu Heli Kärkkäinen

Palauta 31.1.2024 mennessä osoitteella
 Paneliankosken Voima Oy,
 Mäkiläntie 7, 27430 PANELIA ja osallistu
 pikkupalkintojen arvontaan!

Nimi: _____
 Osoite: _____
 Puhelin: _____
 Sähkökäyttöpaikan osoite: _____

LASTEN PUUHATEHTÄVÄ

1 3 18 14

12 15

6 12 21 3

19 14

12 2 20 4 12 7 20 1 4 18 7 3 9 21 3 7

6 20 3 6 12 17 2 2 11 3 7 3 13 14 3 12

7 9 20 8 4 18 2 13 12 2 16 3 10 2 11 4 21 12 10 2

10 3 7 9 20 20 3 19 14 7 14 21 2 7 14 10

19 2 10 7 7 2 3 7 4 2 18 7 4 7 12 2 10 7 12 2 20

15 12 3 7 12 20 12 2 12 11 2 18 18 2 14 10 15

11 12 19 19 2 10 13 3 1 1 12 10 2 14 1 14 18 2 7 15 5

14 19 16 9 4 6 12 3 7 5 10 6 14 7 7 10

7 2 9 11 12 6 10 12 7 3 17 9 6 13 2 2 18 9 6 2

18 12 11 2 21 12 18 12 15 18 7 14 13 14 7 14 12

19 4 6 19 19 9 2 1 2 20 4 18 2 12 1 12 20 8 12 18

9 12 8 12 12 17 12 8 7 12 19 12 2 17 9 1 17

12 18 9 20 7 4 7 10 4 4 17 2 9 20 7 15 15 17 2 7

sanaris.fi/Erkki Vuokila

LASTEN GALLUP

TEKSTI JA KUVAT MERJA MAANSALO

Kävimme alkusyksystä haastattelemassa gallupiin Eurajoen Keskustan koulun eskarilaisia. Haastateltavien ryhmään valikoitui ESI1-ryhmästä yksi tyttö ja poika sekä ESI2-ryhmästä kaksi tyttöä. Nelikko harjaannuttaa taitojaan ja kartuttaa tietojaan mielikuvitusta ruokkivassa sekä toiminnallisessa oppimisympäristössä. Koulunkäynninohjaaja **Sari Falttu** kertoi, että pian on alkamassa muun muassa aakkosten opettelu ja lukemisen valmiuksien harjoittelu.

Malla Knuutila

1. Haluaisin olla kissahahmo tai Ariel. Tykkään myös kaikista prinsessoista ja koirista.
2. Seuraavaksi haluaisin oppia lukemaan. En osaa vielä lukea, mutta oman nimen opettelin kirjoittamaan jo kauan sitten.

– Monilla lapsilla tuntuu olevan lukemisen opetteluun ja kirjainten harjoitteluun kova into, ja kaikki saavat edistyä omaan tahtiinsa.

Pyysimme lapsia vastaamaan näihin kysymyksiin:

1. Jos saisit päivän olla jokin satuhahmo, mikä olisit?
2. Minkä uuden asian haluaisit oppia seuraavaksi?

Miina Urhonen

1. Tykkään eniten koirahahmoista. Mammalla ja pappalla on koira. Se on sekarotuinen, mustavalkoinen ja sen nimi on Elli. Leikin sen kanssa välillä. Elli on kiltti ja innokas.
2. Haluaisin oppia lukemaan. Osaan jo melkein kaikki kirjaimet ja olen harjoitellut kotonakin vähän lukemista. Sitten, kun opin lukemaan, luen kirjoja ja katselen erikielisiä ohjelmia.

Minea Saaristo

1. Olisin kuningatar. Leikin siskon kanssa toisinaan leikkiä, jossa minä olen kuningatar ja sisko prinsessa. Silloin päälläni on vaaleansininen mekko.
2. Toivoisin, että osaisin jo lukea. En ole vielä paljon harjoitellut lukemista, mutta tunnistan aakkosista ainakin kirjaimet a, e, m, i ja r.

Otso Hovi

1. Olisin Pikachu. Tai tykkään vielä enemmän yhdestä toisesta Pokémonista, mutta en nyt muista sen nimeä. Kotona pelaan aika usein Pokémon-peliä.
2. Haluaisin oppia lukemaan kunnolla. Osaan jo vähän. Isoisko on opettanut minua.

KATUVALO PIMEÄNÄ?

Kunnat vastaavat katujen valaistuksesta, joten ole hyvä ja ota katuvaloasioissa yhteyttä seuraaviin henkilöihin:

- EURAN KUNTA: Anne Saarenvalta, puh. 044 422 4955
- EURAJOEN KUNTA: Jussi Elonen, puh. 044 312 4411
- HARJAVALLAN KAUPUNKI: Petri Katajisto, puh. 044 432 5358 (Hiirijärven katuvalot)

TUNNELMALLISTA JOULUA JA ENERGISTÄ VUOTTA 2024!

Lahjoitamme joulukorttivarat
Euran Sydänyhdistys Ry:n ja
Rauman Seudun Sydänyhdistys Ry:n
toiminnan tukemiseen.

